

ЕКОНОМІЧНА СТАТИСТИКА. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ТА АУДИТ

УДК 657:334.722
JEL Classification: M41

НАДАННЯ ПОСЛУГ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА ЗАСАДАХ АУТСОРСИНГУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

©2022 РОМАНІВ Є. М., ПРИЙМАК С. В., СПОДАРИК Т. І.

УДК 657:334.722
JEL Classification: M41

Романів Є. М., Приймак С. В., Сподарик Т. І.

Надання послуг бухгалтерського обліку на засадах аутсорсингу в сучасних умовах

У статті досліджено основні аспекти впровадження та використання бухгалтерського обліку на засадах аутсорсингу. Зазначено, що метою статті є дослідження та оцінка сучасного стану надання послуг бухгалтерського обліку на засадах аутсорсингу, а також визначення ефективності, доцільності та впливу від його застосування на діяльність підприємств, зокрема, у розрізі скорочення витрат компанії. Виокремлено поняття аутсорсингу, бухгалтерського аутсорсингу, його види, цілі та причини виникнення. Наведено декілька факторів відбору компаній-аутсорсерів, на які слід звернути увагу, обираючи суб'єкта господарювання для ведення бухгалтерського обліку. Розглянуто окрему ситуацію із розрахунку економічної ефективності від застосування бухгалтерського аутсорсингу, на прикладі поданого підприємства доведено, що його застосування є ефективним та економічно обґрунтованим. Встановлено, що найоптимальнішим застосування бухгалтерського аутсорсингу є для малих і середніх підприємств. Зазначено, що аутсорсинг бухгалтерських послуг дозволяє не лише фокусувати увагу на достовірному відображенні фактів господарської діяльності компанії, але й раціональному використанні їх ресурсів. Визначено та порівняно ряд переваг, недоліків ведення бухгалтерського обліку на підприємстві за різних форм організації обліку. Окреслено ряд проблем, з якими стикається сучасне підприємство при виборі використання послуг бухгалтерського обліку на засадах аутсорсингу та які уповільнюють застосування практики аутсорсингу на сучасних підприємствах. Досліджено фінансову вигоду вітчизняного підприємства від застосування аутсорсингу бухгалтерських послуг, зроблено відповідні узагальнення, висновки та пропозиції. Обґрунтовано необхідність подальшого удосконалення та визначено перспективи використання аутсорсингу бухгалтерських послуг у роботі вітчизняних підприємств.

Ключові слова: аутсорсинг, консалтинг, аутсорсер, аутсорсинг бухгалтерських послуг, сфера послуг.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2022-3-164-170>

Рис.: 3. **Табл.:** 1. **Формул.:** 1. **Бібл.:** 12.

Романів Євген Миколайович – кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку, аналізу і контролю, Львівський національний університет імені Івана Франка (вул. Університетська, 1, Львів, 79001, Україна)

E-mail: evgenromaniv1@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1401-3457>

Приймак Світлана Вікторівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку, аналізу і контролю, Львівський національний університет імені Івана Франка (вул. Університетська, 1, Львів, 79001, Україна)

E-mail: svpriymak5@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3694-4498>

Сподарик Тетяна Ігорівна – магістр, Львівський національний університет імені Івана Франка (вул. Університетська, 1, Львів, 79001, Україна)

E-mail: tania3740@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3451-1813>

UDC 657:334.722
JEL Classification: M41

Romaniv Y. M., Priymak S. V., Spodaryk T. I. Provision of Accounting Services on the Bases of Outsourcing in the Current Conditions

The article explores the main aspects of the introduction and use of accounting on the basis of outsourcing. It is noted that the purpose of the article is to examine and evaluate the current state of accounting services on the basis of outsourcing, as well as to determine the efficiency, feasibility and impact of its application on the activities of enterprises, in particular, in the context of reducing the company's costs. The concepts of outsourcing and accounting outsourcing, their types, goals and causes are distinguished. Several factors for the selection of outsourcing companies that should be taken into attention when choosing a business entity for conduct of accounting. A separate situation on the calculation of economic efficiency from the use of accounting outsourcing is considered, on the example of the presented enterprise it is proved that its use is efficient and economically substantiated. It is determined that use of accounting outsourcing appears the most optimal for small and medium-sized enterprises. It is noted that outsourcing of accounting services allows not only to focus on a reliable reflection of the facts of

economic activity of companies, but also on the rational use of their resources. A number of advantages and disadvantages of accounting at the enterprise for various forms of accounting organization are identified and compared. The article outlines a number of problems faced by a modern enterprise when choosing the use of accounting services on the basis of outsourcing and which slow down the application of outsourcing practice at such enterprises. The financial benefits of a domestic enterprise from the use of outsourcing of accounting services are examined, appropriate generalizations, conclusions and proposals are made. The need for further improvement is substantiated and the prospects for using outsourcing of accounting services in the work of domestic enterprises are determined.

Keywords: outsourcing, consulting, outsourcer, outsourcing of accounting services, sphere of services.

Fig.: 3. **Tabl.:** 1. **Formulae:** 1. **Bibl.:** 12.

Romaniv Yevhen M. – Candidate of Sciences (Economics), Professor, Head of the Department of Accounting, Analysis and Control, Ivan Franko National University of Lviv (1 Universytetska Str., Lviv, 79001, Ukraine)

E-mail: evgenromaniv1@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1401-3457>

Priymak Svitlana V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting, Analysis and Control, Ivan Franko National University of Lviv (1 Universytetska Str., Lviv, 79001, Ukraine)

E-mail: svpriymak5@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3694-4498>

Spodaryk Tetiana I. – Master, Ivan Franko National University of Lviv (1 Universytetska Str., Lviv, 79001, Ukraine)

E-mail: tania3740@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3451-1813>

Вступ. Стрімкий розвиток та удосконалення новітніх технологій є невід'ємною частиною сучасного процесу глобального розвитку суспільства, а динамічність функціонування ринкової економіки в сучасних умовах визначає необхідність успішної діяльності кожного підприємства. Радикальні зміни, які відбулись у всіх сферах суспільного життя, в тому числі і в сфері надання послуг, зумовляють посилення уваги до осмислення цих змін, аналізу існуючих проблем та визначення шляхів їх подальшого вирішення. Особливого значення набуває аналіз актуальних проблем надання послуг бухгалтерського обліку на засадах аутсорсингу, як важливого фактору впливу на підвищення ефективної діяльності сучасних підприємств, а також забезпечення раціонального використання їх ресурсів. Адже саме застосування бухгалтерського аутсорсингу значною мірою впливає на конкурентоспроможність і прибутковість підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема сутності, завдань, доцільності та ефективності надання послуг бухгалтерського обліку на засадах аутсорсингу завжди була основним предметом досліджень багатьох вітчизняних і зарубіжних економістів та учених. Слід зазначити, що вагомих внесок у розробку питань сутності аутсорсингу, передумов його виникнення та сфер застосування зробили такі дослідники, як І. В. Петрик [11], І. В. Алексеев [12], Г. С. Кесарчук [9], В. В. Красношапка [2], М. О. Тонюк [8] та ін.

Зокрема, І. В. Петриком [11] досліджено сутність поняття аутсорсингу як процесу делегування прав та надання непрофільних послуг стороннім компаніям. І. В. Алексеев та Г. О. Партин [12] окреслили особливості аутсорсингової діяльності виробничих підприємств. Г. С. Кесарчук [9] у своїй праці дослідив види аутсорсингу бухгалтерського обліку, виокремивши його переваги та недоліки. М. О. Тонюк [8] у своєму дослідженні проаналізував ефективність застосування такої послуги, як аутсорсинг, вважаючи, його інструментом забезпечення ефективної діяльності підприємства. В цілому, що стосується здійснення бухгалтерсько-

го обліку на засадах аутсорсингу, то як в теоретичній, так і у практичній площині ця тематика недостатньо досліджена. Незважаючи на значну кількість досліджень та наукових публікацій, варто зазначити, що багато питань ще залишаються не розкритими, тому існує нагальна потреба у проведенні більш досконалих досліджень для вирішення не лише існуючих, але й нових більш перспективних питань щодо систематизації бухгалтерського аутсорсингу, його впливу на витрати підприємств, можливості та перспективи застосування, функціонування та подальшого розвитку.

Мета статті полягає у дослідженні та оцінці сучасного стану надання послуг бухгалтерського обліку на засадах аутсорсингу, а також визначення ефективності, доцільності та впливу від його застосування на діяльність підприємств, зокрема, у розрізі скорочення витрат компанії.

Результати. Сучасна практика ведення бізнесу доводить, що ефективна організація бухгалтерського обліку на підприємстві є неможливою без застосування інноваційних технологій. Оскільки в умовах збільшення масивів інформації, яка опрацьовується підприємствами, постає питання не лише про швидкість, якість та точність ведення бухгалтерського обліку, а й зменшення кількості завдань для працівників, при цьому, щоб робочий процес тривав безперебійно та була можливість трохи зекономити. Все це можна втілити, якщо залучити послуги компанії з аутсорсингу.

На сьогодні під час ведення обліку та складання звітності використання бухгалтерського аутсорсингу на підприємстві є необхідною передумовою раціонального використання усіх наявних на підприємстві ресурсів, досягнення значних успіхів у процесі господарювання та прийнятті ефективних управлінських рішень. А це, своєю чергою, забезпечує фінансово-економічну стійкість підприємства. Романів Є. М та Приймак С. В. точно описали: «...фінансова стійкість – це такий стан фінансових ресурсів, їх розподіл і використання, при якому підприємство, вільно маневруючи грошовими коштами, здатне не лише забезпечити

безперервний процес фінансово-господарської діяльності, а й відповідати вимогам ринку, задовольняючи при цьому потреби розвитку самого підприємства» [1]. З цього можна визначити, що використання аутсорсингу бухгалтерських послуг відіграє значну роль у стрімкому розвитку підприємств у сучасних умовах ризиковості і мінливості зовнішнього середовища.

Світовий досвід підтверджує про великі переваги та значний економічний ефект для підприємств від надання послуг бухгалтерського обліку на засадах аутсорсингу. Він є яскравим прикладом інновацій у сфері бізнесу, яке виникло ще у 40-х роках ХХ століття.

У загальному розумінні аутсорсинг – це широке поняття, що об'єднує в собі різні форми співробітництва, зокрема:

- відмова від власного процесу та придбання послуг з реалізації цього процесу в іншій організації;
- винесення окремих видів та спеціалізація на діяльності, в якій переважає абсолютна перевага;
- використання послуг спеціалізованих компаній для вирішення внутрішніх проблем фірми [2].

На законодавчому рівні визначення аутсорсингу наведено у р. 4 Національного класифікатора України «Класифікація видів економічної діяльності».

Так, аутсорсинг – це угода, згідно з якою замовник доручає підряднику виконати певні завдання, зокрема частину виробничого процесу або повний виробничий процес, надання послуг щодо підбирання персоналу, допоміжні функції [3].

Узагальнюючи сутність бухгалтерського аутсорсингу в Україні та світі, виокремлено основні причини його виникнення (рис. 1).

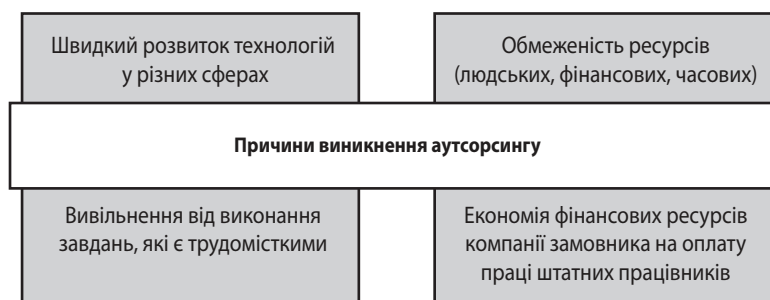

Рис. 1. Причини виникнення аутсорсингу

Джерело: складено авторами

GSLI), який включає 60 країн. Крім того, у 2020 році більше двадцяти аутсорсингових компаній були включені до рейтингу Міжнародної асоціації IAOP «The Global Outsourcing 100», який містить найкращих у світі постачальників аутсорсингових послуг [5].

Обсяги послуг, які можуть надавати аутсорсингові компанії обмежено лише фінансовою спроможністю замовника. Вони можуть розробити облікову політику, скласти баланс, оформити банківські документи чи повністю взяти на себе ведення бухгалтерського обліку.

Загалом ведення бухгалтерського обліку в умовах аутсорсингу передбачає організацію та повне або часткове ведення бухгалтерського обліку підприємства, складання і

Бухгалтерський аутсорсинг – це послуга, завдяки якій сучасні підприємства мають можливість доручити виконання складних завдань більш компетентним компаніям, що здатні допомогти в питаннях ведення бухгалтерського обліку й оцінити можливість посилення конкурентоспроможності підприємства [4].

Виконавцями таких послуг можуть бути аудиторські та консалтингові компанії, співробітники яких постійно підвищують свою кваліфікацію у багатьох напрямках економічної науки, зокрема, фінансового, податкового та управлінського обліку, економічного аналізу та фінансового менеджменту.

Ринок бухгалтерського аутсорсингу у світі, та й в Україні зокрема, зростає швидкими темпами. Кожне підприємство, яке зацікавлене у посиленні своїх позицій і зміцненні свого фінансового стану, все більше обирає послуги сторонньої фірми, отримуючи зиск у вигляді скорочення витрат на утримання бухгалтерії та отримання більш якісного бухгалтерського обслуговування.

Цілями наданих послуг бухгалтерського обліку на засадах аутсорсингу є (рис. 2).

Тому варто виділити, що головною причиною, чому система аутсорсингу, зокрема надання послуг бухгалтерського обліку на засадах аутсорсингу, користується такою широкою популярністю у світі, є можливість зекономити з її допомогою до 20–30 % від загальних витрат підприємства.

Про привабливість аутсорсингу, його ефективність і доцільність у забезпеченні ефективної діяльності сучасних підприємств свідчать і статистичні дані. Станом на 2020 рік Україна посіла 42-ге місце в глобальному рейтингу аутсорсингової привабливості (GlobalServices Location Index,

подання його фінансової звітності аутсорсером – зовнішнім для підприємства виконавцем. Тобто в сучасних умовах сформувалися два види бухгалтерського аутсорсингу (рис. 3).

При прийнятті рішення щодо застосування аутсорсингу бухгалтерських послуг, в першу чергу, слід проаналізувати доцільність його впровадження конкретно під вид діяльності підприємства.

Окрім цього, існує декілька факторів відбору компаній-аутсорсерів, на які слід звернути увагу, обираючи суб'єкта господарювання для ведення бухгалтерського обліку. Умовно їх поділяють на дві групи – кількісні та якісні. До перших слід віднести такі види послуг, які вона надає:

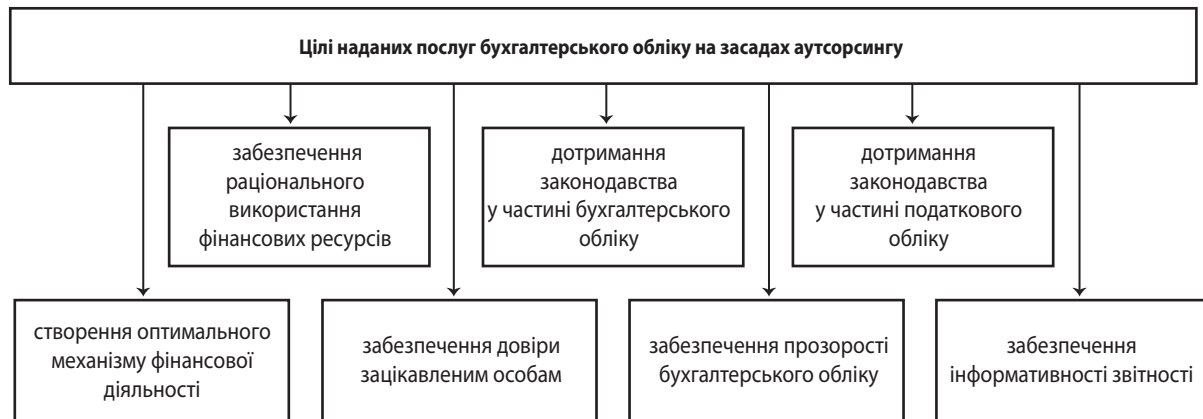

Рис. 2. Цілі наданих послуг бухгалтерського обліку на засадах аутсорсингу

Джерело: складено авторами

Рис. 3. Види аутсорсингу бухгалтерських послуг

Джерело: складено на основі [5]

вартість цін на послуги та оперативність виконання поставлених завдань. Щодо якісних факторів, то сюди відносять наявність позитивної репутації компанії-аутсорсера, рівень професіоналізму її працівників, досвід роботи на ринку та інші [6].

У договорі з аутсорсинговою компанією має бути прописано такі пункти, як обов'язки сторін, порядок виконання робіт і терміни, вартість наданих послуг, відповідальність сторін тощо.

Найоптимальнішим застосування бухгалтерського аутсорсингу є для малих і середніх підприємств. Адже вони можуть передати всі ділянки бухгалтерського обліку аутсорсинговій компанії, оскільки кількість господарських операцій є невеликою. Щодо великих підприємств, де процес ведення бухгалтерського обліку є більш масштабним, необхідний штатний бухгалтер, який вестиме облік на виробничій ділянці. Усі інші функції такі підприємства можуть довірити аутсорсинговій компанії. Така взаємодія штатного бухгалтера та бухгалтера-аутсорсера можлива через спільний доступ до бухгалтерського програмного забезпечення.

Виходячи з цього розглянемо окрему ситуацію із розрахунку економічної ефективності від застосування бухгалтерського аутсорсингу.

За основу для цього розрахунку було обрано суб'єкт малого підприємництва, кількість господарських операцій в якого на місяць не більше 30. У штаті є один працівник бухгалтерії.

Для розрахунку показника економічної ефективності від застосування аутсорсингу застосовують таку формулу [7]:

$$E_{\phi} = \frac{B_n}{B_a} \cdot 100\%,$$

де E_{ϕ} – економічна ефективність від застосування аутсорсингу на підприємстві.

B_n – фактичні витрати підприємства у разі самостійного ведення бухгалтерського обліку.

B_a – витрати на здійснення другорядних функцій аутсорсинговою фірмою згідно умов договору.

Науковці вважають, що доцільним є використання аутсорсингу, якщо показник економічності ефективності складає більше 150 %.

Розглянемо детальніше переваги та недоліки альтернативних форм організації обліку на підприємстві в розрізі двох ситуацій, де на підприємстві, з одного боку, працюватиме штатний бухгалтер, а з іншого – аутсорсингова компанія (табл. 1).

Здійснюючи аналіз табл. 1, можна зазначити, що аутсорсинг бухгалтерських послуг являє собою альтернативну форму організації обліку на підприємстві в сучасних умовах. Він дає можливість будь-якій компанії зосередити всі свої зусилля на вирішенні основних завдань – підвищення конкурентоспроможності та просування свого продукту на ринку.

Аутсорсинг допоможе створити високоефективне та конкурентоспроможне підприємство на базі проектуван-

Таблиця 1

Порівняння переваг і недоліків ведення бухгалтерського обліку на підприємстві за різних форм організації обліку

Штатний бухгалтер		Аутсорсингова компанія	
Переваги	Недоліки	Переваги	Недоліки
Наявність законодавчої бази з питань ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності	Витрати на утримання відділу бухгалтерії	Зниження витрат на утримання бухгалтерії	Відсутність законодавчої бази з питань аутсорсингу
Низька ймовірність витоку конфіденційної інформації	Витрати часу та коштів на пошук персоналу	Економія трудових ресурсів, зниження операційних та накладних витрат	Небезпека витоку інформації
Визначення обов'язків і завдань штатного бухгалтера згідно посадових інструкцій	Витрати на соціальне забезпечення, страхування, підвищення кваліфікаційного рівня, у деяких випадках – витрати на доведення працівника	Залучення висококваліфікованих фахівців та їх взаємозамінність, у випадку тимчасової непрацездатності чи тривалої відпустки	Ризик зниження якості ведення обліку
Постійний контроль за роботою працівника	Необхідність утримання робочого місця працівника (наявність Інтернету, комп'ютера тощо)	Відсутність ризику плинності кадрів	Ризик банкрутства виконавця

Джерело: складено на основі [5; 8; 9]

ня, експлуатації та супроводу. І, звичайно, найголовнішим ефектом від залучення бухгалтерських аутсорсингових компаній є економічний. Адже стратегію використання бухгалтерського аутсорсингу спрямовано на економію коштів, завоювання міцної позиції на ринку, що може виражатися у створенні та зміцненні ділової репутації підприємства. На нашу думку, аутсорсинг є суттєвим фактором, який впливає формування ділової репутації.

У той час як застосування послуг бухгалтерського обліку на засадах аутсорсингу несе ряд суттєвих переваг, для підприємства існують і проблеми активного та широкого використання аутсорсингу бухгалтерських послуг, особливо це стосується малого та середнього бізнесу. До основних проблем можемо віднести:

1. Відсутність законодавчої бази. Незважаючи на те, що відносини аутсорсингу та аутстафінгу здійснюються на договірних засадах, у законодавстві відсутні спеціальні норми для їх регулювання.
2. Передавання у субпідряд певних функцій може зумовити недовикористання потужностей частини основних фондів підприємства, які водночас недоцільно продавати через їхню стратегічну важливість.
3. Існують ризики отримання від аутсорсера продуктів неналежної якості, подальшого підвищення ціни на аутсорсингові послуги, передавання на аутсорсинг функцій, які мають для підприємства стратегічне значення.
4. Недостатня поінформованість суб'єктів господарювання про досвід впровадження аутсорсингу, ринок аутсорсингових послуг, зокрема, у сфері бухгалтерського обліку.
5. Відсутність вільних фінансових ресурсів для інвестування в нові управлінські технології [10].

Світова практика та багаторічний досвід успішних компаній доводить отримання вигоди від замовлення послуг аутсорсингу у всесвітньо визнаних аудиторських компаній, оскільки це дає можливість керівництву та власникам розвивати та диверсифікувати напрямки бізнесу. З цією думкою погоджуємось і ми, адже вважаємо, що при правильному формуванні та оформленні договору про співробітництво з аутсорсинговою компанією, що надає бухгалтерські послуги, ці проблеми можуть бути нівельовані, а отже, компанія зможе отримувати лише вигоди від делегації бухгалтерського обліку сторонній організації.

Оскільки більшість власників бізнесу вважають, що вигода від будь-якого проекту є тільки тоді, коли він приносить дохід або допомагає зменшити витрати, то пропонуємо дослідити фінансову вигоду вітчизняного підприємства від застосування аутсорсингу бухгалтерських послуг:

1. Економія поточних витрат підприємства, пов'язаних з організацією робочого процесу для штатного бухгалтера. До таких витрат можна віднести витрати зв'язку та Інтернету, комунальні послуги, оренда приміщення, витрати на регулярне оновлення програмного забезпечення, витрати пов'язані із розширенням штату працівників бухгалтерії, а також підвищенням рівня їх професійної кваліфікації.
2. Економія на фонді заробітної плати. Нікому не секрет, що утримання висококваліфікованого бухгалтера коштує не дешево. Заробітна плата такого працівника складає від 300 000 грн на рік. Крім цього, працівника потрібно забезпечити комфортним робочим місцем, необхідним обладнанням, а в деяких випадках і використання служ-

бового автомобіля із відшкодуванням витрат на паливо.

Таким чином, аутсорсинг бухгалтерських послуг є одним з найефективніших способів ведення бізнесу, що сприяє впровадженню інновацій і покращенню інтеграційних зв'язків вітчизняних підприємств, як у межах країни, так і поза нею. Він включає послуги з відновлення та ведення бухгалтерського обліку, складання фінансової звітності, оптимізації податкових платежів та інших відрахувань. Аутсорсинг бухгалтерських послуг дозволяє не лише фокусувати увагу на достовірному відображенні фактів господарської діяльності компаній, але й раціональному використанні їх ресурсів.

Передаючи аутсорсинговій компанії ведення бухгалтерського обліку, підприємство отримує багато переваг, основною з яких є підвищення ефективності виробництва компанії за рахунок зниження витрат підприємства, а також прискорення адаптації до умов навколишнього середовища, що є неабияк важливим у сучасних нестабільних умовах.

ЛІТЕРАТУРА

- Романів Є. М., Приймак С. В., Сподарик Т. І. Комплексні дослідження фінансової стійкості та ділової активності нафтовидобувних підприємств України. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2020. № 15. URL: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/16025191685359.pdf>
- Красношарпа В. В. Аутсорсинг та його застосування на підприємствах України. *Ефективна економіка*. 2015. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_5_65
- Національний класифікатор України. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010 (КВЕД-2010). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text>
- Давидюк Т. В. Бухгалтерський аутсорсинг як інноваційний інструмент досягнення економічних переваг. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2018. № 1 (3). С. 11–18. URL: <http://economics.opu.ua/ejopu/2018/No1/11.pdf>
DOI: 10.5281/zenodo.1303983
- Серікова Т. М., Лагодієнко Н. В., Серіков Д. О. Сучасний стан та перспективи розвитку бухгалтерського аутсорсингу в Україні. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. № 1. С. 308–312. URL: <http://journals.khnu.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/08/2021-1-%D0%95%D0%9D-53.pdf>
- Пилипенко С. М., Банера Н. П., Гелей Л. О. Класифікація бухгалтерського аутсорсингу та доцільність його застосування в Україні. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2021. № 31 (3). С. 80–84. URL: https://nv.nltu.edu.ua/Archive/2021/31_3/14.pdf
- Ясінська Т. В., Процик І. С. Ефективність застосування аутсорсингу в міжнародній діяльності підприємств. *Ефективна економіка*. 2019. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7482>
- Тонюк М. О. Аутсорсинг як інструмент забезпечення ефективної діяльності підприємства. *Економіка і суспільство*. 2017. № 17. С. 372–376. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/10_ukr/65.pdf
- Кесарчук Г. С. Бухгалтерський аутсорсинг: поняття, види, переваги та недоліки. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2014. Вип. 1. С. 201–204. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuec_2014_1_41
- Синиця Т. В. Бухгалтерський аутсорсинг, як інноваційний інструмент оптимізації діяльності підприємств. *Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди*. 2014. Вип. 14. С. 171–177. URL: <http://oaji.net/articles/2014/1053-1415888626.pdf>
- Петрик І. В. Аутсорсинг бізнес-процесів у функціонуванні інтегрованих підприємств : монографія. Львів : Растр-7, 2017. 404 с.
- Алексєєв І. В., Партин Г. О., Дідух О. В. Аутсорсингова діяльність виробничих підприємств : монографія. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2015. 152 с.

REFERENCES

- Aleksieiev, I. V., Partyn, H. O., and Didukh, O. V. *Autsorsynhova diialnist vyrobnychkh pidpriemstv* [Outsourcing Activity of Production Enterprises]. Lviv: Vyd-vo Lviv. politekhniki, 2015.
- Davydiuk, T. V. "Bukhhalterskyi autsorsynh yak innovatsiinyi instrument dosiahnennia ekonomichnykh perevah" [Accounting Outsourcing as an Innovative Tool for Achieving Economic Advantages]. *Ekonomichnyi zhurnal Odeskoho politekhnichnoho universytetu*. 2018. <http://economics.opu.ua/ejopu/2018/No1/11.pdf>
DOI: 10.5281/zenodo.1303983
- Kesarchuk, H. S. "Bukhhalterskyi autsorsynh: poniattia, vydy, perevahy ta nedoliky" [Accounting Outsourcing: Concepts, Types, Advantages and Disadvantages]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu*. 2014. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuec_2014_1_41
- Krasnoshapka, V. V. "Autsorsynh ta yoho zastosuvannia na pidpriemstvakh Ukrainy" [Outsourcing and Its Application at Enterprises of Ukraine]. *Efektivna ekonomika*. 2015. http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_5_65
- "Natsionalnyi klasyfikator Ukrainy. Klasyfikatsiia vydiv ekonomichnoi diialnosti DK 009:2010 (KVED-2010)" [National Classifier of Ukraine. Classification of Types of Economic Activity DK 009:2010 (KVED-2010)]. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text>
- Petryk, I. V. *Autsorsynh biznes-protsesiv u funktsionuvanni intehrovanykh pidpriemstv* [Outsourcing of Business Processes in the Functioning of Integrated Enterprises]. Lviv: Rastr-7, 2017.
- Pylypenko, S. M., Banera, N. P., and Helei, L. O. "Klasyfikatsiia bukhhalterskoho autsorsynhu ta dotsilnist yoho zastosuvannia v Ukraini" [Classification of Accounting Outsourcing and Feasibility of Its Application in Ukraine]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*. 2021. https://nv.nltu.edu.ua/Archive/2021/31_3/14.pdf
- Romaniv, Ye. M., Pryimak, S. V., and Spodyaryk, T. I. "Kompleksni doslidzhennia finansovoi stiiikosti ta dilovoi aktyvnosti naftovydobuvnykh pidpriemstv Ukrainy" [Comprehensive Studies of Financial Stability and Business Activity of Oil-producing Enterprises of Ukraine]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Internauka»*. 2020. <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/16025191685359.pdf>
- Sierikova, T. M., Lahodiienko, N. V., and Sierikov, D. O. "Suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku bukhhalterskoho autsorsynhu v Ukraini" [The Current State and Prospects for the Development of Accounting Outsourcing in Ukraine]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu*. 2021. <http://journals.khnu.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/08/2021-1-%D0%95%D0%9D-53.pdf>
- Synytsia, T. V. "Bukhhalterskyi autsorsynh, yak innovatsiinyi instrument optymizatsii diialnosti pidpriemstv" [Accounting Outsourcing as an Innovative Tool for Optimizing the Activities of En-

terprises]. Zbirnyk naukovykh prats Kharkivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni H. S. Skovorody. 2014. <http://oaji.net/articles/2014/1053-1415888626.pdf>

Toniuk, M. O. "Autsorsynh yak instrument zabezpechennia efektyvnoi diialnosti pidpriemstva" [Outsourcing as a Tool for Ensuring the Efficient Operation of the Enterprise]. *Ekonomika i sus-*

pilstvo. 2017. http://www.economyandsociety.in.ua/journal/10_ukr/65.pdf

Yasinska, T. V., and Protsyk, I. S. "Efektyvnist zastosuvannia autsorsynhu v mizhnarodnii diialnosti pidpriemstv" [The Effectiveness of Outsourcing in the International Activities of Enterprises]. *Efektivna ekonomika*. 2019. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7482>

Стаття надійшла до редакції 06.08.2022 р.